

פרשת וישב, מועדון דורות, פרשת שבוע, אקטואליות, ד"ר חזות גבריאלי

מלכות יוסף, מקורות

1. בראשית פרק לג

(יד) וְעִבְרָנָא אֲדָנִי לִפְנֵי עֲבָדָו וְאֵלֵי אֶתְנַהֲלָה לְאֵטִי לְרֹגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לִפְנֵי וּלְרֹגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבָא אֶל־אֲדָנִי שְׁעִירָה :

2. בראשית פרק לו

(לא) וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדָוִם לִפְנֵי מֶלֶךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

(לב) וַיְמַלֶּךְ בְּאֲדָוִם בְּלַע בְּרֹבְעָוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דְּנַהֲבָה :

(לג) וַיָּמָת בְּלַע וַיְמַלֶּךְ תַּחֲתָיו יוֹבָב בְּרֹזָרַח מִבְּצָרָה :

3. בראשית פרק לז

(ו) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׂמַעוּנִי הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי :

(ז) וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מֵאֲלֻמִּים אֲלֻמִּים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם נִצְבָּה וְהִנֵּה תִסְבְּינָה אֶלְמָתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינּוּ, לְאֶלְמָתִי :

(ח) וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲחִיו הַמְּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מִשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיֹּסֶפוּ עוֹד שִׁנְאָ אֹתוֹ עַל־חֲלֻמְתּוֹ וְעַל־דְּבָרָיו :

(ט) וַיַּחֲלֶם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיִּסְפָּר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלֻמְתִי חֲלוֹם לְעוֹד וְהִנֵּה הִשְׁמַשׁ וְהִלְרַח וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מְשַׁתְּחָוִים לִי :

(י) וַיִּסְפָּר אֶל־אֲבִיו וְאֶל־אֲחָיו וַיַּעֲרֹבוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הֲבֹא נְבוֹא אֲנִי וְאֶמְךָ וְאֲחָיֶךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה :

(יא) וַיִּקְנְאוּבּוֹ אָחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדָּבָר :

4. בראשית רבה (וילנא) פרשת וישב פרשה פה

ויהי בעת ההיא, רבי שמואל בר נחמן פתח (ירמיה כט) כי אנכי ידעתי את המחשבות, שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף, ויוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויהודה היה עסוק ליקח לו אשה, והקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח,...

5. ספר נצח ישראל פרק לז

ופירוש זה, כי אומה ישראלית הם דומים לאדם אחד, שיש בו שנים עשר אברים, והם מנויים וידועים, והם כנגד י"ב מזלות, וכנגד י"ב חדשי השנה. ויש באדם שני אברים, והם מלכים על כל האברים, והם הראש והלב. כי מלכות יהודה נגד הראש, וכדכתיב (ר' שופטים א, ב) "יהודה יעלה בראש". ויוסף תמיד הוא באמצע, כנגד הלב.

6. רש"י בראשית פרק נ

(טז) ויצו אל יוסף - כמו (שמות ו יג) ויצום אל בני ישראל, צוה למשה ולאחרן להיות שלוחים אל בני ישראל, אף זה ויצו אל שלוחם להיות שליח אל יוסף לומר לו כן. ואת מי צו, את בני בלהה שהיו רגילין אצלו, שנאמר (לעיל לז ב) והוא נער את בני בלהה :

7. מלבי"ם בראשית פרק לז

יבא יוסף את דבתם רעה, שלפי שבני יעקב מן האמהות היו חושבים את בני השפחות כעבדים מצד אמותם, ודברו עליהם דבה לקראם עבדים, ובני השפחות גם הם נדברו רע על בני האמהות, וכמ"ש חז"ל הביא יוסף דבת שני הצדדים מה שדברו רעה זע"ז אל אביהם, כדי שיוכיחם אביהם ויעשה שלום ביניהם ויזהירם מזה.